

**UNIVERSITATEA DE STUDII POLITICE, ECONOMICE
EUROPENE „C. STERE”
FACULTATEA DE DREPT
ȘCOALA DOCTORALĂ ÎN DREPT, ȘTIINȚE POLITICE ȘI
ADMINISTRATIVE A CONSORTIULUI INSTITUȚIILOR DE
ÎNVĂȚĂMÂNT, ASEM - USPEE „C. STERE”**

**Cu titlu de manuscris
CZU 343.9:343.352 (043.2)**

TALMACI FRANCISCO

**ACTIVITATEA ANALITICĂ CA INSTRUMENT DE PREVENIRE ȘI
COMBATERE A INFRAȚIUNILOR DE CORUPȚIE**

**SPECIALITATEA 554.04 - CRIMINALISTICĂ, EXPERTIZĂ
JUDICIARĂ, INVESTIGAȚII OPERATIVE**

Rezumatul tezei de doctor în drept

Autor: _____ **Francisco Talmaci**

Conducător de doctorat: _____ **Gheorghe Golubenco, dr., prof. univ.**

Comisia de îndrumare: _____ **Mihail Gheorghîță, dr. hab., prof. univ.**

_____ **Raisa Grecu, dr. hab, conf. univ.**

_____ **Viorel Iustin, dr., conf. univ.**

Chișinău, 2022

Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale în Drept, Științe Politice și Administrative, a Consorțiului instituțiilor de învățământ Academia de Studii Economice a Moldovei și Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „C. Stere”

Autor: _____ **Francisco TALMACI**

Conducător de doctorat: _____ **Gheorghe GOLUBENCO**, dr., prof. univ.

Comisia de doctorat:

Președintele comisiei:

_____ **Gheorghe AVORNIC**, dr. hab., prof. univ.

Secretarul științific al Comisiei de doctorat:

_____ **Gheorghe GOLUBENCO**, dr., prof. univ.

Referenți oficiali:

_____ **Valeriu CUȘNIR**, dr. hab., prof. univ.

_____ **Mihail GHEORGHIȚĂ**, dr. hab., prof. univ.

_____ **Viorel BERLIBA**, dr. hab., conf. univ.

Susținerea va avea loc la 25 februarie 2022 ora 10.00, adresa: et.6, bir. 600 USPEE „C. Stere”, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 200, mun. Chișinău.

Rezumatul și teza pot fi consultate la biblioteca USPEE “C. Stere” www.uspee.md și pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în educație și Cercetare (www.cnaa.md)

Autor _____ **Francisco Talmaci**

Secretarul științific
al Comisiei de doctorat: _____ **Gheorghe Golubenco**, dr., prof. univ.

Cuprins

Repere conceptuale ale cercetării.....	4
Conținutul tezei.....	11
Concluzii generale și recomandări.....	26
Bibliografie.....	31
Lista publicațiilor autorului la tema tezei.....	32
Adnotare.....	34
Annotation.....	35
Аннотация.....	36
Foaia privind datele de tipar	37

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Corupția constituie o amenințare directă asupra valorilor societății, creșterii economice, cauzează o gamă largă de probleme financiare și sociale unui stat, afectând imaginea acestuia pe plan extern. Prevenirea și combaterea corupției constituie un obiectiv important pentru RM, conform Strategiei Naționale Anticorupție pentru anii 2011-2016¹, Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2020², punându-se pe umerii autorităților publice și diferitor grupuri sociale active, promovarea proceselor și mecanismelor de prevenire și combatere a acestui fenomen. Acordul de Asociere între RM și Uniunea Europeană, ratificat de Parlamentul RM prin Legea nr. 112/2014³, de asemenea, prevede necesitatea realizării unor reforme interne importante și asigurarea eficacității în lupta împotriva corupției.

Din aceste considerente, instituțiile specializate în prevenirea și combaterea corupției dezvoltă instrumente anticorupție eficiente pentru realizarea atribuțiilor funcționale, iar o prioritate a CNA în calitate de instituție anticorupție din Republica Moldova constituie consolidarea capacităților analitice și dezvoltarea acestui instrument în scop de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție.

În ultimii ani, la nivel mondial, se constată o tendință de integrare a activității analitice în sfera militară, în sistemul de aplicare a legii, în domeniul ordinii publice, în activitatea organelor de urmărire penală și investigare a infracțiunilor. Aceasta se datorează dezvoltării componentei aplicative a acestui domeniu, oferind beneficiarilor din sectorul militar și aplicare a legii, și din alte sectoare publice și private, un instrument eficient de cunoaștere, capabil să recunoască amenințările, dar și oportunitățile de atingere a intereselor.

Tendința de integrare a activității analitice în domeniul de investigare a infracțiunilor se atestă și în activitatea organelor de drept din RM, astfel CNA, în calitate de instituție specializată anticorupție, având suportul partenerilor de dezvoltare și unele experiențe dobândite de angajați în cadrul vizitelor de studii peste hotare țării, la modul practic, aplică de câțiva ani, în activitatea de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție tehnici și metode ale analizei de intelligence. Totodată, cercetările în domeniul practicii activității analitice în cadrul organelor de drept ne sugerează că, deși există unele mecanisme necesare pentru funcționarea eficientă a analizei de

---

¹ Hotărârea Parlamentului, nr.154 din 21.07.2011, privind aprobarea Strategiei naționale și anticorupție pentru anii 2011-2016. În: *Monitorul Oficial*, nr. 166-169, art. 483, 2011, disponibil pe: www.legis.md, accesat la 25.02.2021

² Hotărârea Parlamentului, nr.56 din 30.03.2017, privind aprobarea Strategiei naționale de integritate și anticorupție pentru anii 2017-2020. În: *Monitorul Oficial*, nr. 216-228, art. nr. 354, 2017, disponibil pe: www.legis.md, accesat la 25.02.2021

³ Legea nr. 112 din 02.07.2014, pentru ratificarea Acordului de Asociere între RM și Uniunea Europeană. În: *Monitorul Oficial*, nr. 185-199, art. 442 din 18.07.2014, disponibil pe: www.legis.md, accesat la 25.02.2021

intelligence, acestea nu sunt pe deplin operaționale și suficient de interconectate, fiind necesare noi reglementări teoretico-aplicative și măsuri eficiente în dezvoltarea activității polițienești bazate pe informații.

Activitatea analitică sau de intelligence în scop de prevenire și combatere a infracțiunilor, având la bază analiza informațiilor, este considerată o filosofie de management, bazată pe diseminarea informațiilor și colaborare, pe identificarea de soluții operaționale și strategice pentru agențiile de combatere a criminalității la nivel național, regional și internațional. Importanța acestei activități în procesul de investigare crimelor a fost confirmată în anul 1992 de către membrii organizației INTERPOL, fiind recunoscută ca un instrument util, folosit cu succes în cadrul organelor polițienești în scop de: „*identificare și furnizare de informații despre relația dintre datele despre infracțiuni și alte date potențial relevante în vederea practicilor polițienești și judiciare*”⁴.

Activitatea analitică este recunoscută la nivel mondial în calitate de instrument eficient al organelor de drept, fiind elaborat în acest sens și un concept de activitate polițienească în baza informațiilor denumit *Intelligence-led policing (ILP)*, care este un model de analiză a informațiilor de natură criminală, dezvoltat în anul 2004 în Marea Britanie și implementat actualmente în mai multe state din Uniunea Europeană, SUA, Canada, Australia, etc. Acest concept prevede *conducerea activității polițienești în baza informațiilor* și reprezintă o abordare a lucrurilor orientată spre componenta proactivă a activității instituțiilor de ocrotire a normelor de drept.

Un document relevant, în extinderea conceptului de activitate analitică în cadrul organelor de drept la nivel comunitar, l-a constituit Planul de adoptare a unei politici informaționale comune (*EU Information Policy*), prezentat prin comunicarea Comisiei Europene nr. 429, adresată Consiliului European și Parlamentului European la 16.06.2004, care propunea ca element esențial implementarea *analizei de intelligence* la nivelul instituțiilor de drept din statele membre și elaborarea unui *model european de analiză a informațiilor de natură criminală (European Criminal Intelligence Model)*⁵. Fiind considerată un model pentru activitatea polițienească în care acțiunile sunt fundamentate pe informație, *analiza de intelligence* este recomandată începând cu anul 2017 și de către experții OSCE pentru a fi implementată în activitatea organelor de drept⁶.

Activitatea analitică sau de intelligence în investigarea infracțiunilor, fiind un concept relativ nou, a reușit deja să preocupe un șir de practicieni și savanți din SUA, Marea Britanie,

---

⁴ Site-ul INTERPOL, definiția analizei de intelligence în viziunea membrilor INTERPOL din 1992, disponibil pe: <https://wayback.archiveit.org/all/20071005230215/http://www.interpol.int/Public/cia/default.asp>, accesat la 26.02.2020

⁵ Comunicarea Comisiei Europene nr. 429 din 16.06.2004, disponibil pe: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0429:FIN:EN:PDF>, accesat 26.02.2021

⁶ Ghidul Intelligence-Led Policing, OSCE, 2017, disponibil pe: <https://www.osce.org/chairmanship/327476>, accesat la 25.02.2021

Uniunea Europeană și Federația Rusă, această tematică fiind actuală și pentru organele de drept și mediul academic din RM.

Încadrarea temei în preocupările internaționale. La nivel internațional, dezvoltarea instrumentelor anticorupție constituie o preocupare permanentă a organismelor internaționale, aceasta fiind dedusă implicit din analiza următoarelor instrumente juridice internaționale și regionale: Convenția ONU împotriva corupției, adoptată la New York la 31 octombrie 2003⁷, ratificată prin Legea RM nr.158 din 06.07.2007⁸; Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999⁹, ratificată prin Legea RM nr.428 din 30.10.2003¹⁰, alte documente adoptate la nivel internațional care prevăd mecanisme și instrumente anticorupție.

Încadrarea temei în context inter- și transdisciplinar. Rezultatele investigației, concluziile formulate în lucrare pot contribui la dezvoltarea și altor științe juridice, cum ar fi: dreptul penal și execuțional penal, dreptul procesual penal, criminologie, precum și non-juridice: științele militare și informații, științele administrative, sociologie.

De asemenea, rezultatele cercetării pot furniza concepții și orientări importante în domeniul organizării și dirijării instituțiilor administrației publice, prin dezvoltarea procedurilor operaționale standard de analiză a informației și perfecționarea sistemelor informaționale.

Descrierea situației în domeniul de cercetare. În prezent, în literatura de specialitate din RM există un număr nesemnificativ de lucrări științifice care se referă la tema cercetată, și nu există nicio lucrare în care tematica activității analitice în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție să fie supusă unei tratări complexe.

În același timp, considerăm importante investigațiile autorilor autohtoni Gheorghică M., Golubenco Gh., Cușnir V., Guțuleac V., Avram M., Gurin V., Donciu A., Popa V., Munteanu I., Izdebschi N., Cuhai I., Bostan G., Pavlov S., Gațcan Iu., care se referă la tematica noastră de cercetare.

În lucrările străine de specialitate, tematica activității analitice este mult mai dezvoltată, în special în lucrările autorilor Bărbuța C.-G., Marin F.-L., Maior G. C., Nițu I., Coldea F., Cofan S.-M. (România), Kuznetsov I., Kurnosov Y., Bugel N., Yakovets E. (Federația Rusă), Gottlieb S.,

---

⁷ Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției din 09 decembrie 2003, disponibil pe: <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/55623>, accesat la 26.02.2021

⁸ Legea nr.158 din 06.07.2007. În: *Monitorul Oficial, nr.103-106, art. 451 din 20.07.2007*, disponibil pe: www.legis.md, accesat la 10.03.2021

⁹ Convenția penală a Consiliului Europei privind corupția din 27 ianuarie 1999, disponibil pe: http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.http_act_text?idt=31708, accesat la 26.02.2021

¹⁰ Legea RM nr.428 din 30.10.2003. În: *Monitorul Oficial, nr.229, art.918 din 21.11.2003*, disponibil pe: www.legis.md, accesat la 10.03.2021

Arenberg Sh., Boba R., Vellani K., Nahoun J. (SUA), Ratcliffe J., Newburn T., Williamson T., Wright A. (Marea Britanie).

Totodată, în doctrina de specialitate, precum și în activitatea practică de analiză a informațiilor cu privire la infracțiunile de corupție și faptele cu caracter corupțional, sunt neelucidate diverse aspecte care merită a fi investigate, inclusiv clarificarea conceptuală a noțiunilor, metodelor și tehnicilor analizei informațiilor de natură criminală, formelor de analiză a informațiilor, aplicațiilor software și produselor analitice, eficiente în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție, abordate în prezentul demers științific.

Problema științifică importantă de cercetare constă în fundamentarea teoretico-normativă și aplicativă a activității analitice destinate investigării și prevenirii infracțiunilor de corupție, conceptualizarea și caracterizarea acesteia, definirea și uniformizarea noțiunilor și termenilor aferenți domeniului, precum și identificarea și promovarea celor mai reușite și eficiente metode, tehnici și produse analitice în vederea prevenirii și combaterii infracțiunilor de corupție.

Scopul lucrării constă în conturarea activității analitice, fundamentarea teoretico-aplicativă și conceptualizarea acesteia privind investigarea infracțiunilor de corupție, identificarea tehnicilor, tipurilor și formelor de analiză a informațiilor în investigarea și prevenirea infracțiunilor de corupție, identificarea perspectivelor de dezvoltare a analizei informațiilor de natură criminală, oferind recomandări destinate optimizării și îmbunătățirii cadrului normativ în materia cercetată.

Obiectivele cercetării. În prezenta cercetare au fost stabilite *următoarele obiective*:

- a) identificarea abordărilor științifice din țară și de peste hotare referitoare la tematica cercetării;
- b) cercetarea aspectelor generale, noțiunilor și naturii juridice a activității analitice în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție;
- c) determinarea particularităților elementelor caracteristicii criminalistice și modelului criminalistic al infracțiunilor de corupție prin prisma semnificației acestora în analiza informațiilor de natură criminală;
- d) cercetarea abordărilor cu privire la instrumentele internaționale, regionale, naționale și instituționale de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție și semnificației activității analitice în calitate instrument anticorupție;
- e) analiza cadrul normativ, practicilor de analiză a informației în investigarea infracțiunilor de corupție în RM, reliefarea dificultăților existente în acest proces și identificarea rolului activității analitice în calitate de instrument anticorupție;
- f) identificarea metodelor, tipurilor și formelor analizei de informații în investigarea infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției;
- g) identificarea surselor de informații și aplicațiilor software eficiente în analiza corupției;

h) cercetarea abordărilor cu privire la procesul analitic și produsele analizei de informații de natură criminală, pentru identificarea celor mai bune soluții în investigarea corupției;

i) cercetarea și identificarea obiectivelor de dezvoltare ale activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție în RM;

j) formularea concluziilor și recomandărilor destinate optimizării și îmbunătățirii cadrului normativ în materia cercetată.

Cercetările efectuate se întemeiază pe studierea doctrinei, a legislației și practicii organelor de drept în acest domeniu.

Ipoteza cercetării este bazată pe presupunerea, conform căreia:

- activitatea analitică în investigarea și prevenirea infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției nu are o fundamentare teoretico-normativă și aplicativă, fapt care generează dificultăți privind cunoașterea și realizarea acestei activități la nivelul instituțiilor de drept;

- metodologiile de efectuare a analizelor de informații în investigarea și prevenirea infracțiunilor de corupție sunt în continuă evoluție, iar grație progresului tehnologic apar noi forme, metode, produse analitice și aplicații dedicate analizei de informații, ce suscită a fi cercetate din perspectiva prevenirii și combaterii infracțiunilor de corupție;

- reglementările în domeniul analizei informațiilor privind infracționalitatea nu prevăd un standard unic de termeni și noțiuni, fapt care constituie un impediment în dezvoltarea unui model național de analiză a informațiilor în activitatea organelor de drept.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. La elaborarea tezei au fost utilizate metodele de cercetare: istorică, analitică, comparativă, logică, inducția și deducția. O atenție sporită în cadrul cercetării a fost acordată metodei comparative, care a servit la studierea practicii altor state în domeniul supus investigării științifice. Prin metoda analitică a fost cercetată activitatea practică a CNA pentru perioada 2014–2019 în domeniul analizei de informații în investigarea infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției.

Noutatea și originalitatea științifică a lucrării. Această cercetare constituie o primă încercare de investigare științifică a conceptului teoretico-practic al activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție. Cercetarea științifică rezidă în analiza noțiunilor, definițiilor și metodologiilor, reflectate în lucrările de specialitate autohtone și străine, precum și înaintarea unor recomandări necesare pentru dezvoltarea acestui domeniu.

Ca urmare a investigațiilor efectuate la tematica activității analitice în investigarea infracțiunilor de corupție, au fost stabilite și unele deficiențe de reglementare, fiind înaintate propuneri de ajustare a cadrului normativ din domeniu la standardele internaționale în analiza de intelligence.

Noutatea științifică a cercetării este determinată de următoarele aspecte: 1) relevarea esenței activității analitice în investigarea infracțiunilor de corupție prin prisma abordărilor doctrinare și reglementărilor internaționale, regionale și naționale în domeniu; 2) analiza noțiunilor generale și practicilor de analiză a criminalității la nivelul instituțiilor de drept din țară și de peste hotare, stabilirea naturii juridice a activității analitice a organelor de aplicare a legii; 3) statuarea detaliată asupra particularităților elementelor caracteristicii criminalistice și modelului criminalistic al infracțiunii de corupție în contextul efectuării analizelor de informații referitoare la activități infracționale; 4) stabilirea experienței internaționale, regionale și naționale în crearea de instrumente de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție; 5) clarificarea rolului activității analitice în calitate de instrument anticorupție, prin prisma analizei rezultatelor activității analitice a CNA și evidențierii dificultăților existente în acest proces; 6) determinarea asupra metodelor și tipurilor consacrate ale analizei de intelligence, cu evidențierea formelor de analiză a informației în procesul prevenirii și combaterii corupției; 7) stabilirea surselor de informații cu semnificație criminalistică și aplicațiilor software eficiente în analiza și investigarea infracțiunilor de corupție; 8) determinarea algoritmilor de bază în analiza informațiilor, identificarea produselor analitice și valorii aplicative ale acestora în activitatea de prevenire și combatere a corupției; 9) identificarea obiectivelor de dezvoltare a activității analitice în procesul de investigare și prevenire a infracțiunilor de corupție; 10) argumentarea concluziilor și înaintarea recomandărilor destinate optimizării și îmbunătățirii cadrului normativ în materia cercetată.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării. Această teză constituie un suport științific pentru elaborarea și perfecționarea conceptului activității de analiză a informațiilor în cadrul organelor de drept. Totodată, această lucrare pune în evidență importanța cercetării metodelor și tehnicilor moderne de analiză a informațiilor în procesul de investigare și prevenire a infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției.

Valoarea aplicativă a acestei investigații constă în studierea aspectelor de reglementare a activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție, ce pot fi utile în elaborarea unor cursuri specializate pe domeniul analizei de informații de natură criminală. Valoarea aplicativă a tezei se confirmă și prin multitudinea de abordări și soluții redată de autor, care pot fi preluate în vederea elaborării unei strategii de dezvoltare și bazelor teoretice ale unui model de informații de natură criminală al organelor de drept.

Importanța aplicativă a lucrării se manifestă ca esență și în înaintarea unor propuneri privind încadrarea doctrinară a aspectelor supuse studiului. Toate aceste constatări și exemple din practica de analiză a informațiilor în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție din RM și concepte de activitate polițienească, având la bază informația, din practica de activitate

ale altor țări, care au fost menționate în teză, pot fi aplicate în cadrul activității de combatere a criminalității.

Rezultatele științifice înaintate spre susținere. Rezultatele științifice, înaintate spre susținere în ipoteza lucrării realizate, constau în:

1) expunerea abordărilor existente în publicațiile științifice de specialitate din RM și de peste hotare și reglementărilor din domeniu, care constituie un suport teoretic apreciabil în fundamentarea unui concept unic al activității analitice în procesul de investigare și prevenire a infracțiunilor de corupție;

2) identificarea noțiunilor și definițiilor, clarificarea naturii juridice și reglementărilor teoretico-practice cu privire la analiza de informații în investigarea infracțiunilor de corupție;

3) determinarea particularităților elementelor caracteristicii criminalistice și modelului criminalistic al infracțiunii de corupție în contextul analizelor de informații referitoare la activități criminale;

4) descrierea experienței internaționale și a RM în crearea de instrumente de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție;

5) stabilirea rolului activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție și argumentarea eficienței acesteia în calitate de instrument anticorupție;

6) identificarea metodelor, tipurilor și formelor de analize a activităților corupționale. Argumentarea oportunității implementării la nivelul CNA și altor organe de drept, a unor noi tipuri și forme eficiente de analiză a informațiilor de natură criminală;

7) caracterizarea surselor de informații cu semnificație criminalistică în procesul investigării infracțiunilor de corupție, sub aspectul relevanței și potențialului informativ al acestora în activitatea analitică și identificarea aplicațiilor dedicate analizei de informații și grafice de suport, care ar putea fi utilizate eficient în analiza informațiilor despre corupție;

8) stabilirea algoritmilor de bază în analiza informațiilor, clarificarea aspectelor cu privire la valoarea aplicativă a produselor analitice în procesul de prevenire și investigare a infracțiunilor de corupție;

9) determinarea perspectivelor de dezvoltare a activității analitice în scop de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție;

10) formularea propunerilor și recomandărilor destinate perfecționării cadrului normativ în domeniul investigat.

Implementarea rezultatelor științifice. Rezultatele științifice obținute își găsesc aplicare în procesul prevenirii și combaterii infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției, fiind valoroase pentru angajații instituțiilor specializate anticorupție și altor organe de drept. De

asemenea, rezultatele cercetării sunt utile în procesul de instruire a studenților de la facultățile de drept și dezvoltării profesionale a angajaților organelor de drept.

Propunerile elaborate în urma cercetării întreprinse constituie un suport metodologic în perfecționarea cadrului normativ de activitate analitică a organelor de drept și pot constitui un reper științific în procesul de aprobare a conceptului unic al analizei de informații în cadrul organelor de drept, având la bază o strategie națională și/sau interdepartamentală la nivelul instituțiilor specializate în combaterea criminalității.

Aprobarea rezultatelor. Teza a fost elaborată și discutată în cadrul Școlii Doctorale în Drept, Științe Politice și Administrative a Consorțiului Instituțiilor de Învățământ USPEE „C. Stere”- ASEM, rezultatele acesteia fiind aprobate de către Comisia de îndrumare.

Rezultatele cercetării și-au găsit reflectare într-un șir de publicații științifice, fiind discutate și supuse aprobării în cadrul forurilor științifice. Autorul a participat la definirea conceptului, regulamentelor și metodologiilor activității analitice în cadrul CNA și elaborarea proiectului de lege prin care CNA a fost investit cu atribuția de efectuare a analizei operaționale și strategice a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional¹¹.

Publicații la tema tezei: 10

Volumul și structura lucrării: Teza de doctor elaborată cuprinde: introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia din 198 de titluri, 9 figuri, o anexă, declarația privind asumarea răspunderii, CV-ul autorului.

Cuvinte cheie: activitate analitică, analiza de intelligence, analiza informațiilor de natură criminală, infracțiune, crimă, corupție, investigare, combatere, prevenire.

CONȚINUTUL TEZEI

În introducere este invocată și argumentată actualitatea și importanța temei cercetate, este înaintat scopul cercetării și trasate obiectivele acesteia. Sunt prezentate: ipoteza cercetării, sinteza metodologiei de cercetare, situația în domeniul de cercetare, dimensiunea novatorie a rezultatelor obținute, rezultatele științifice principale înaintate spre susținere, problema științifică importantă de cercetare, importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, aprobarea rezultatelor, structura și sumarul compartimentelor lucrării.

În Capitolul 1 „Analiza situației în domeniul activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție” - se analizează materialele științifice publicate în RM, cât și materialele științifice în domeniu din alte state.

---

¹¹ Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.180 din 22.10.2015, art. II, pct.1. În: *Monitorul Oficial*, nr. 297-300/546 din 30.10.2015, disponibil pe www.legis.md, accesat la 13.03.2021

Au fost supuse analizei lucrările autorilor autohtoni, printre care: Gheorghiuță M., Golubenco Gh., Cușnir V., Rusu V., Guțuleac V., Avram M., Gurin V., Donciu A., Popa V., Munteanu I., Izdebschi N., Cuhai I., Bostan G., Pavlov S., Gațcan Iu. Deși, în lucrările științifice editate în RM nu a fost abordată activitatea analitică în scop de combatere și prevenire a infracțiunilor de corupție, autorii autohtoni au cercetat aspecte ce țin de tactica și metodică cercetării infracțiunilor de corupție, aspectele juridico-penale și criminologice ale fenomenului corupției, care parțial se referă și la tematica cercetării noastre.

Profesorul Mihail Gheorghiuță în manualele sale „*Criminalistica*”(1995)¹² și “*Tratat de metodică criminalistică*” (2015)¹³, descrie aspectele ce țin de rolul și importanța criminalisticii, situațiile de urmărire penală, versiunile criminalistice, organizarea urmăririi penale, planificarea acesteia, interacțiunea în procesul urmăririi penale, tactica efectuării unor acțiuni de urmărire penală și metodele criminalistice etc. De asemenea, autorul M. Gheorghiuță în monografia „*Организованная преступность: проблемы теории и практики расследования*”(1998)¹⁴, menționează aspecte ale analizei de informații în investigarea activităților grupărilor criminale, analiza și sistematizarea informațiilor cu privire la infractori și fapte infracționale, specifice și activității de analiză a informațiilor cu privire la faptele corupționale.

Autorul autohton Gheorghe Golubenco, în manualul său „*Criminalistica: obiect, sistem, istorie, studiu monografic*”(2008)¹⁵, cercetând informația cu semnificație criminalistică, menționează importanța acesteia în investigarea activităților infracționale, considerând că generalizarea informațiilor despre infracțiune în cadrul studiilor complexe a unui număr reprezentativ de cauze de acest fel, formează caracteristica criminalistică sau modelul informațional al anumitor genuri și categorii de infracțiuni.

Autorii autohtoni Valeriu Cușnir și Victor Moraru în lucrarea „*Activitatea operativă de investigații*”(2009)¹⁶, susțin că activitatea operativă de investigații, ca conținut, posedă un caracter complex și multiaspectual și include mai multe componente constitutive în cadrul ei. Astfel, la diverse aspecte ale activității speciale de investigații, potrivit autorilor în cauză, se referă: aspectul practic al activității operative de investigații, manifestat prin aplicarea forțelor, mijloacelor și metodelor acesteia; *aspectul informațional-analitic al activității operative de investigații*, exprimat prin colectarea, prelucrarea, analiza, sistematizarea, depozitarea, evidența, furnizarea și utilizarea informațiilor; aspectul managerial al activității operative de investigații, realizat prin

---

¹² GHEORGHIUȚĂ, M. *Criminalistica*, Ed. Museum, Chișinău, 1995

¹³ GHEORGHIUȚĂ, M. *Tratat de metodică criminalistică*, CEP USM, Chișinău, 2015

¹⁴ ГЕОРГИЦЭ, М. *Организованная преступность: проблемы теории и практики расследования*. Монография. Кишинэу, Молдавский Госуниверситет – Иститут Реальных Наук, 1998

¹⁵ GOLUBENCO, Gh. *Criminalistica: obiect, sistem, istorie, studiu monografic*, Univ. Liberă Int. din Moldova, Chișinău, P. „Tipografia Centrală”, 2008

¹⁶ CUȘNIR, V., MORARU, V. *Activitatea operativă de investigații*. Chișinău, Institutul Național al Justiției. 2009, p. 197

dirijarea forțelor și mijloacelor acesteia; acoperirea operativă a sectoarelor, obiectivelor și liniilor de activitate; aspectul științifico-didactic al activității operative de investigații, ș.a.

În aceeași ordine de idei, autorii Valeriu Cușnir și Vitalie Rusu argumentează necesitatea și semnificația asigurării informaționale a justiției penale, inclusiv la faza urmăririi penale. În lucrarea „*Reflecții privind utilizarea informației investigativ-operative la faza de urmărire penală*” (2020)¹⁷ autorii în cauză menționează că pentru prevenirea și descoperirea infracțiunilor sunt necesare informații referitoare la anumite evenimente, persoane, obiecte și circumstanțe care ne vorbesc despre legătura lor cu fapta cercetată, precum și informații privind urmele infracțiunii. Aceste date pot fi acumulate atât prin mijloace procesuale, cât și neprocesuale. Însă legea condiționează realizarea acestor obiective prin utilizarea informațiilor care fac față următoarelor criterii: prezența sursei procesuale de informare, forma procesuală de obținere și perfectare, prezența faptelor ce au legătură cu fapta investigată. Deci, legea distinge prioritatea informațiilor obținute prin mijloace procesuale și caracterul asigurător (subsidiar) al informațiilor obținute pe cale neprocesuală, inclusiv prin aplicarea metodelor și mijloacelor investigativ-operative. Astfel, potrivit autorilor, datele care formează conținutul informației investigativ-operative trebuie să se caracterizeze prin următorul obiectiv – să se transforme pe viitor în mijloc de probă sau să contribuie la obținerea probelor. Anume prin aceasta se caracterizează destinația de bază a informației investigativ-operative.

Într-o altă publicație „*Fenomenul corupției: între percepție și reacție socială*” (2015)¹⁸, autorul Valeriu Cușnir, menționează aria tot mai vastă și diversificarea formelor de manifestare a fenomenului corupției, care determină evaluarea lui în diferite opinii, operându-se uneori cu noțiuni retorice, cu afirmații inexacte sau exagerate. În această ordine de idei, ni se pare actuală abordarea în mod științific și sistematic a formelor de exprimare a corupției, delimitând manifestarea ei în sens juridic, pasibilă de pedeapsă, de percepția publică asupra fenomenului respectiv.

Același autor Valeriu Cușnir în lucrarea „*Corupția: Reglementări de drept, activități de prevenire și combatere. Partea I*” (1999)¹⁹ și autorii Avram M., Gurin V. și Donciu A. în lucrarea „*Depistarea, cercetarea și calificarea infracțiunilor de corupție*” (2005)²⁰, cercetează corupția ca un fenomen antisocial, prezintă definițiile corupției, cercetează elementele infracțiunilor de corupție și formele prin care se asociază actele de corupție. Deși, aspectele abordate de autorii

---

¹⁷ CUȘNIR, V., RUSU, V. *Reflecții privind utilizarea informației investigativ-operative la faza de urmărire penală*. În: Studii naționale de securitate. Revistă științifico-practică, Nr. 2 (2) 2020, p.184

¹⁸ CUȘNIR, V., *Fenomenul corupției: între percepție și reacție socială*. În: Revista Akademos 4/2015, p. 98

¹⁹ CUȘNIR, V. *Corupția: Reglementări de drept, activități de prevenire și combatere. Partea I* Chișinău: Academia de poliție Ștefan cel Mare, 1999, p.18

²⁰ AVRAM, M., GURIN, V., DONCIU, A. *Depistarea, cercetarea și calificarea infracțiunilor de corupție*. ARC, Chișinău, 2005, 358 p.

menționați nu se referă în mod direct la metodele și tehnicile activității analitice, recomandările acestora în problematica reglementării de drept a activității de prevenire și combatere a corupției, depistării, cercetării și calificării infracțiunilor de corupție sunt actuale și pot fi folosite cu succes în activitatea subdiviziunilor anticorupție.

O altă publicație relevantă constituie manualul „*Drept polițienesc*” (2015)²¹ a autorului Victor Guțuleac. În această lucrare sunt examinate noțiuni generale, locul și rolul dreptului polițienesc în sistemul național al dreptului, conținutul și sistemul subiecților, formele și metodele activității cu caracter polițienesc. În același timp, lucrarea respectivă cuprinde și aspecte cu privire la organizarea și desfășurarea activității CNA, ca subiect specializat al activității cu caracter polițienesc în domeniul combaterii corupției, altor organe cu atribuții de prevenire și combatere a corupției. Activitatea de culegere și analiză a informațiilor de natură criminală constituie o tehnică polițienească, ce asigură suportul informațional al instituțiilor cu atribuții polițienești, inclusiv al instituțiilor responsabile de prevenirea și combaterea corupției, statutul și rolul cărora au fost analizate în această lucrare.

Surse relevante care se referă la descrierea instrumentelor și mecanismelor de prevenire și combatere a corupției, constituie studiul “*Instrumente de prevenire a corupției în sectorul justiției*” (2012)²², elaborat de experții anticorupție autohtoni Galina Bostan și Stela Pavlov și teza de doctorat „*Corupția ca fenomen social și mecanisme anticorupție* (2015)²³, elaborată de autorul Iurie Gațcan. În aceste lucrări autorii prezintă o analiză reușită a instrumentelor de prevenire și combatere a corupției, menționând și importanța activității analitice ca instrument de prevenire, utilizat de instituțiile specializate în prevenirea și combaterea corupției.

În doctrina străină tema cercetată în prezenta lucrare este tratată mult mai amplu, în special în lucrările unor asemenea autori ca: Bărbuța C.-G., Marin F.-L., Maior G. C., Nițu I., Cofan S.-M. (România), Kuznetsov I., Kurnosov Y., Bugel N., Yakovets E. Khalykov A., Zhuravlenko N. (Federația Rusă), Gottlieb S., Arenberg Sh., Boba R., Vellani K., Nahoun J., Heuer R., Pherson R., Grana G., Windell J. (SUA), Ratcliffe J., Newburn T., Williamson T., Wright A. (Marea Britanie).

Domeniul analizei de intelligence în activitatea organelor de drept este menționat tot mai frecvent în publicațiile recente românești, influențate în mare parte de literatura occidentală.

---

²¹ GUȚULEAC, V., *Drept polițienesc*. Inst. de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Chișinău, Î.S. Tipografia Centrală, 2015

²² BOSTAN, G., PAVLOV, S., Studiu “Instrumente de prevenire a corupției în sectorul justiției”, disponibil pe: http://justice.gov.md/public/files/file/reforma_sectorul_justitiei/pilonstudiul/Studiu_instrumente_de_prevenire_a_corupției- CAPC-2012.pdf, accesat la 30.04.2019

²³ GAȚCAN, Iu. *Corupția ca fenomen social și mecanisme anticorupție* (Cazul Republicii Moldova), Teză de doctor, Chișinău, 2015, disponibil pe: http://www.cnaa.md/files/theses/2016/24368/iurie_gatcan_thesis.pdf, accesat la 30.04.2019

Astfel, o lucrare importantă în acest sens o considerăm *“De la informație la intelligence”*(2013)²⁴ a autorilor români Bărbuța C.-G. și Marin F.-L., care reprezintă o preocupare a acestora, de a furniza tuturor persoanelor interesate de subiectul analizei de informații de natură criminală un nivel de bază teoretic și practic în însușirea principalelor repere de specialitate. Alte lucrări importante ale autorilor români Bărbuța C.-G. și Marin F.-L. sunt *„Intelligence: o noua revoluție”*(2014)²⁵ și *„Modelul național de informații: un altfel de management”*(2014)²⁶, care evidențiază o serie de aspecte importante ale activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor.

O serie de autori români, prin coordonarea expertului în analiza de informații Cofan S.-M. în lucrarea *“Analiza informațiilor”*(2014)²⁷, prezintă aspecte importante ale analizei de informații și ale analizei de intelligence, combinate cu experiența practică a autorilor în acest domeniu. Autorii români, în materialul științific menționat, abordează a scurtă incursiune istorică în devenirea activității analitice în România și, respectiv lansează câteva provocări legate de viitorul acestui domeniu.

O altă lucrare științifică semnificativă în domeniul activității analitice, constituie *„ARS Analitica. Provocări și tendințe în analiza de intelligence (2013)”*²⁸, care reprezintă o colecție de eseuri privind analiza de intelligence, realizată prin coordonarea autorilor români, experți în domeniul analizei de intelligence Maior G.C. și Nițu I.

În lucrarea *„Ghidul analistului de intelligence”*(2011)²⁹, mai mulți autori români, prin coordonarea autorului Nițu I. au examinat aspecte ale analizei de intelligence, reușind să sistematizeze puncte de vedere și abordări științifice cu privire la resorturile și „tehnologia” procesului de intelligence din perspectivă analitică.

O altă lucrare științifică care ne-a trezit interes este *“Analiza de Intelligence. O abordare din perspectiva teoriilor schimbării”*(2012)³⁰, a autorului român Nițu I., care a expus în lucrare mai multe din considerațiile, care au constituit obiectul tezei sale de doctorat, susținute în anul 2012.

În lucrările de specialitate rusă, de asemenea, au fost abordate aspecte ale activității analitice în contextul de prevenire și combatere a infracțiunilor, asociate doctrinar cu bazele

---

²⁴ BARBUȚA, C.-G., MARIN, F.-L. De la informație la intelligence, Editura Sitech, Craiova, 2013

²⁵ BARBUȚA, C.-G., MARIN, F.-L. Intelligence: o noua revoluție, Editura Sitech, Craiova, 2014

²⁶ BARBUȚA, C.-G., MARIN, F.-L. Modelul național de informații: un altfel de management, Editura Sitech, Craiova, 2014

²⁷ Analiza informațiilor, Manual, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2014

²⁸ MAIOR, G.C., NIȚU, I. ARS Analitica, Provocări și tendințe în analiza de intelligence, Editura RAO, București, 2013

²⁹ NIȚU, I. Ghidul analistului de intelligence, Editura Academiei Naționale de Informații „Mihai Viteazul”, București, 2011, 127 p.

³⁰ NIȚU, I. Analiza de Intelligence. O abordare din perspectiva teoriilor schimbării, Editura RAO, 2012

activității speciale de investigații, metodele criminalistice și criminologia. O atenție specială a fost acordată de către noi lucrării „Информация: сбор, защита, анализ. Учебник по информационно-аналитической работе”(2001)³¹, în care profesorul rus Kuznetsov I., prezintă bazele generale ale activității analitice și activității informativ-analitice.

Subiectul studiat de noi este reflectat și în lucrarea autorului rus Kurnosov Y. „Алгебра аналитики. Секреты мастерства в аналитической работе”(2015)³², care este o continuare la o serie de publicații ale autorului pe tematica activității analitice și anume: “Азбука Аналитики”(2013), „Аналитика как интеллектуальное оружие” (2012) și „Аналитика: методология, технология и организация информационно-аналитической работы” (2004).

O lucrare publicată mai recent a autorului Kurnosov Y., care de asemenea ne-a interesat, este “Аналитика и разведка. Размышления профессионала”(2019)³³. În această lucrare, autorul examinează o gamă largă de aspecte legate de metodologia, organizarea și tehnologia activității analitice moderne în domeniul serviciilor de securitate din Federația Rusă.

Alte lucrări, care în opinia noastră prezintă interes pentru domeniul de cercetare sunt: „Основы управления в органах внутренних дел”(2009)³⁴, autor Bugel N. și lucrarea „Проблемы аналитической работы в оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел”(2005)³⁵, autor Yakovets E., în care se caracterizează pe larg subiecții, obiectivele și principalele direcții ale activității analitice în cadrul organelor afacerilor interne din Federația Rusă. O altă lucrare, care în opinia noastră prezintă interes este manualul „Юридическое, техническое и информационно-аналитическое обеспечение оперативно-розыскной деятельности” (2010)³⁶ a autorilor ruși Khalykov A., Yakovets E. și Zhuravlenko N.

Autorii americani și englezi abordează în studiile lor mai des aspectele metodologice ale analizei crimelor, iar publicațiile științifice occidentale din domeniul activității de intelligence în investigarea infracțiunilor sunt bogate în idei și explicații teoretice, dar și mai mult acestea au valoare aplicativă. Așadar, autorii americani Gottlieb S. și Arenberg Sh. în lucrarea „Crime

---

³¹ КУЗНЕЦОВ, И. Информация: сбор, защита, анализ. Учебник по информационно-аналитической работе, ООО Изд-во Яуза, Москва, 2001, 320 с.

³² КУРНОСОВ, Ю. Алгебра аналитики. Секреты мастерства в аналитической работе, Русаки, Москва, 2015, 470 с.

³³ КУРНОСОВ, Ю. Аналитика и разведка. Размышления профессионала, Ритм, Москва, 2019, 392 с.

³⁴ БУГЕЛЬ, Н. Основы управления в органах внутренних дел: учебник, Москва, 2009, 239 с., disponibil pe: <https://ur.b-ok.com/book/3115412/adce5a>, accesat 13.03.2021

³⁵ ЯКОВЕЦ, Е. Проблемы аналитической работы в оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел: монография, Изд. дом И.И. Шумиловой, Москва, 2005, 219 с.

³⁶ ХАЛИКОВ, А. и др. Юридическое, техническое и информационно-аналитическое обеспечение оперативно-розыскной деятельности: учеб. пособие, М., Юрлитинформ, 2010, disponibil pe: <https://in.b-ok.as/book/2959780/223637>, accesat la 13.03.2021

*Analysis: From Concept to Reality*³⁷, evidențiază o serie de aspecte importante teoretice și practice ale conceptului de analiză a crimelor, care urmează a fi implementate de către analiștii de informații în activitatea de prevenire și combatere a infracțiunilor.

O altă autoare americană consacrată, ale cărei lucrări științifice au ca obiect de studiu analiza crimelor este Boba R. S. care, în lucrările sale „*Crime Analysis and Crime Mapping (4th Edition)*”(2005)³⁸ și “*Introductory Guide to Crime Analysis and Mapping*”(2001)³⁹, pune la dispoziția studenților și practicienilor o bază solidă pentru înțelegerea naturii conceptuale și a practicii analizei activităților criminale, pentru a ajuta organele de aplicare a legii să prevină și să combată infracțiunile și încălcările ordinii publice.

Experții americani în domeniul securității Vellani K. și Nahoun J., în lucrarea „*Applied Crime Analysis*”(2001)⁴⁰, cercetează în detaliu tehnicile și teoriile de analiză a crimelor, utilizând diverse studii de caz pe care le prezintă pe parcursul lucrării.

O altă lucrare cuprinsă de studiu este volumul “*Structured analytic techniques for intelligence analysis*” (2010)⁴¹, scrisă de autorii americani cu o experiența vastă în analiza de informații Heuer R. și Pherson R., care au reușit să formuleze, adapteze și standardizeze un set de 50 dintre cele mai solide tehnici analitice utilizate în analiza de informații.

În timp ce autorii Heuer R. și Pherson R. s-au referit mai mult la valoarea aplicativă a tehnicilor analitice, autorii americani Grana G. și Windell J., în lucrarea publicată mai recent “*Crime and intelligence analysis: an integrated real-time approach*” (2017)⁴², reușesc să valorifice tot ceea ce trebuie să știe analiștii de informații de natură criminală, inclusiv din domeniul anticorupție, pentru a avea succes.

O altă lucrare dedicată analizei de informații în investigarea infracțiunilor este “*Handbook of Criminal Investigation*”(2007)⁴³, a autorilor englezi Newburn T., Williamson T. și Wright A. Lucrarea oferă o abordare teoretică și practică a procesului de investigare a infracțiunilor, fiind examinate mai multe aspecte, atât în contextul istoric de formare a practicilor de activitate polițienești, cât și al dezvoltării noilor metodologii în activitatea de prevenire și combatere a criminalității.

---

³⁷ GOTTLIEB, S., ARENBERG, Sh. *Crime Analysis: From Concept to Reality*, Office of Criminal Justice Planning Edition, 1991, disponibil pe: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/Digitization/137374NCJRS.pdf>, accesat la 13.03.2021

³⁸ BOBA, R., *Crime Analysis and Crime Mapping*, 4th Edition, 2005, Sage Publications. pp. 5, 6.

³⁹ BOBA, R. *Introductory Guide to Crime Analysis and Mapping*, US, Department of Justice, 2001, 74 p., disponibil pe: <https://cops.usdoj.gov/RIC/Publications/cops-w0273-pub.pdf>, accesat la 20.10.2020

⁴⁰ VELLANI, K., NAHOUN, J. *Applied Crime Analysis*. Boston: Butterworth-Heinemann, 2001, 144 p.

⁴¹ HEUER, R. *Structured analytic techniques for intelligence analysis*, CQ Press, Washington, 2010, 343 p.

⁴² GRANA, G., WINDELL, J. *Crime and intelligence analysis: an integrated real-time approach*, Boca Raton, FL, CRC Press, 2017, 377 p.

⁴³ NEWBURN, T., WILLIAMSON, T., WRIGHT A. *Handbook of Criminal Investigation*, Willan, 2007, 701 p.

O contribuție semnificativă în dezvoltarea conceptului polițienesc de conducere a muncii de poliție pe baza analizei informațiilor, cercetat și în lucrarea noastră, constituie lucrările “*Intelligence-Led Policing*”(2008)⁴⁴ și “*Intelligence-Led Policing, 2nd Edition*”(2016)⁴⁵ a autorului britanic Ratcliffe J. Lucrările menționate le considerăm semnificative prin faptul că constituie bazele științifico - practice ale Ghidului privind poliția condusă de informații (*Guidebook Intelligence-Led Policing*)⁴⁶, elaborat în anul 2017 de către Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), în calitate de model de analiză a informațiilor în activitatea organelor polițienești, care poate fi aplicat cu succes și în activitatea de prevenire și combatere a corupției.

În **Capitolul 2 „Activitatea analitică în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție”** – sunt cercetate aspectele generale, natura juridică și afirmarea activității analitice în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție.

Se constată că la nivel internațional, activitatea analitică a agențiilor de aplicare a legii este menționată ca: *analiza crimelor (crime analysis)*, *analiza de intelligence (intelligence analysis)*, *analiza informațiilor de natură criminală (criminal intelligence analysis)*.

Astfel, conceptul de analiză a informațiilor în cadrul organelor de aplicare a legii a luat naștere în anii '60 în SUA, ca urmare a dezvoltării crimei organizate, care devenise o amenințare în adresa societății, în condițiile în care activitatea instituțiilor de combatere a criminalității era inefficientă. În anul 1979 în SUA a fost creată CALEA (*Commission on Accreditation for Law Enforcement Agencies*), cu misiunea de acreditare a unităților de poliție care dețineau capacități de analiză a informațiilor, iar în anul 1981 a fost înființată IALEIA (*International Association of Law Enforcement Intelligence Analysts*), care actualmente constituie cea mai mare organizație profesională din lume, ce reprezintă analiștii de informații din structurile de aplicare a legii.

Începând cu anul 1985, Departamentul de Justiție al Statelor Unite ale Americii, a inițiat mediatizarea pe larg a conceptului de *analiză a crimelor* în cadrul Programului Integrat de Urmărire Penală (*Integrated Criminal Apprehension Program*), implementat în scop de consolidare a capacităților agențiilor de aplicare a legii de identificare și reținere a infractorilor.

În Marea Britanie, conceptul de activitate analitică în scop de prevenire și investigare a infracțiunilor, a devenit cunoscut în anii 1970-1980, ca rezultat al progreselor înregistrate în dezvoltarea sistemelor de evidență a infracțiunilor și practicilor de analiză a informației. Un rol important în dezvoltarea analizei informației de natură criminală l-au avut rapoartele Asociației Șefilor Ofițerilor de Poliție - *Raportul Baumber* (1975), *Raportul Pearce* (1978) și *Raportul*

---

⁴⁴ RATCLIFFE, J. *Intelligence-Led Policing*, Willan Publishing, UK, 2008, 288 p.

⁴⁵ RATCLIFFE, J. *Intelligence-Led Policing, 2nd Edition*, Routledge, New York, 2016, 234 p.

⁴⁶ Guide book *Intelligence-Led Policing*, Organization for Security and Cooperation in Europe, 2017, disponibil pe: <https://www.osce.org/files/f/documents/d/3/327476.pdf>, accesat la 22.10.2020

Ratcliffe (1986), în care au fost susținute ideile de dezvoltare a *analizei de intelligence* ca un concept modern, necesar de a fi implementat în cadrul structurilor polițienești.

Importanța activității analitice în procesul de investigare crimelor a fost confirmată în iunie 1992 de către un grup de delegați din douăsprezece țări europene, membre ai organizației INTERPOL, fiind recunoscută de forțele de ordine ca un instrument de sprijin util de mai bine de douăzeci și cinci de ani, folosită cu succes în cadrul comunității internaționale.

De asemenea, în acest capitol se menționează că statele cu o experiență mai avansată în domeniul organizării structurilor de analiză a informațiilor de natură criminală, cum ar fi de exemplu Marea Britanie, au elaborat începând cu anii 2000 Modele Naționale de Informații pentru a oferi un standard unic al modului în care este realizată activitatea analitică a organelor de aplicare a legii.

Se evocă un concept relativ mai nou al activității analitice în scop de prevenire și combatere a criminalității, care constituie *Intelligence-led policing (ILP)*, considerat o filosofie de management bazată pe diseminarea informațiilor și colaborare, pe găsirea de soluții strategice pentru problema criminalității la nivel local și regional. *Intelligence-led policing* este un model de analiză a informațiilor în activitatea organelor de drept, recomandat de OSCE, care este fundamentat pe evaluarea și managementul riscului, a fost dezvoltat începând cu anul 2004 în Marea Britanie, fiind implementat actualmente în mai multe state la nivelul Uniunii Europene, cât și în SUA, Canada și Australia. Acest concept prevede „*conducerea activității polițienești în baza informațiilor*” și reprezintă o abordare a lucrurilor orientată spre componenta proactivă a activității instituțiilor de ocrotire a normelor de drept.

Un aspect important în dezvoltarea conceptului de analiză a informațiilor în cadrul organelor de drept la nivel comunitar, îl constituie planul de adoptare a unei politici informaționale comune (EU Information Policy), prezentat prin comunicarea Comisiei Europene nr.429⁴⁷, adresată Consiliului European și Parlamentului European la data de 16.06.2004, care presupunea ca *element esențial implementarea conceptului Intelligence-led policing (ILP) la nivelul instituțiilor de drept din statele membre.*

În anul 2011, Asociația Internațională a Analizatorilor în domeniul Criminalității (IACA)⁴⁸ a creat o serie de comitete în scopul definirii metodologiilor analitice, tehnologiilor și conceptelor de bază relevante, pentru profesia de analist al criminalității. Conform concluziilor participanților la reuniunea membrilor asociației din anul 2014, analiza crimelor a fost definită: „...o activitate și un proces în care se utilizează tehnici cantitative și calitative pentru analiza datelor de valoare

---

⁴⁷ Comunicarea Comisiei Europene nr.429 din 16.06.2004, disponibil pe: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2004:0429:FIN:EN:PDF>, accesat 26.02.2021

⁴⁸ Site oficial al Asociației Internaționale a Analizatorilor în domeniul Criminalității, disponibil pe : <https://iaca.net/about-the-iaca>, accesat la 17.06.2020

destinate agențiilor de poliție și comunităților acestora”⁴⁹. Totodată, în cadrul aceleiași reuniuni, experții Asociației Internaționale a Analistilor în domeniul Criminalității (IACA), au definit *analiza de intelligence în investigarea infracțiunilor (crime intelligence analysis)*, drept: „...analiza datelor despre persoane implicate în comiterea infracțiunilor grave, criminali în serie, organizații și rețele criminale”⁵⁰.

Fiind analizate mai multe definiții ale *analizei crimelor* expuse în literatura de specialitate, s-a constatat că acestea au la bază o serie de elemente comune și anume: *analiza crimelor susține misiunea agenției de investigare a infracțiunilor, utilizează metode și informații sistemice și oferă informații prelucrate și analizate unui număr mare de solicitanți. În opinia autorului, analiza crimelor constituie analiza calitativă și cantitativă a informațiilor despre crimă și făptuitor în scopul aplicării legii, care în combinație cu factori socio - demografici și spațiali sunt destinate investigării actelor infracționale, reținerii infractorilor, prevenirii și combaterii infracțiunilor, evaluării procedurilor organizatorice de menținere a ordinii publice.*

În rezultatul cercetărilor a fost formulată concluzia, că deși diferă una de alta după genul de informații și tehnicile de analiză utilizate, *analiza crimelor (crime analysis)*, *analiza de intelligence (intelligence analysis)*, *analiza informațiilor de natură criminală (criminal intelligence analysis)*, din punct de vedere metodologic se aseamănă, fiind caracteristice activității analitice în scop de prevenire și combatere a infracțiunilor. Totodată, activitatea analitică în procesul de investigare și prevenire a infracțiunilor se refera la un concept general de tehnică polițienească și o disciplină practică în comunitatea instituțiilor specializate în prevenirea și combaterea criminalității, iar metodele utilizate sau utilizabile în această activitate, specifice mai multor discipline, ar putea să se regăsească încorporate într-un modul de curs specializat - *analiza informațiilor de natură criminală*⁵¹.

În convingerea autorului, scopul activității analitice *este de a studia mijloacele, a cerceta, a investiga și examina informațiile despre crimă și făptuitor, fiind prin urmare, orientată în analiza sistemică a aspectelor de combatere și prevenire a crimelor și încălcărilor ordinii publice, precum și altor probleme care țin de organizarea administrativă a activităților organelor polițienești.*

Având în vedere noțiunile și obiectivele activității analitice de investigare, combatere și prevenire a actului infracțional, s-a constatat că aceasta are o legătură directă cu obiectul de studiu al *criminalisticii, activității speciale de investigații, procesului penal și criminologiei.*

---

⁴⁹ BOBA, R., Crime Analysis and Crime Mapping, 4th Edition, 2005, Sage Publications. p.150

⁵⁰ *Ibidem*

⁵¹ TALMACI, F. Noțiuni generale și scurt istoric privind activitatea analitică în investigarea și prevenirea infracțiunilor. În: *Revista Națională de Drept*, nr.10-12 (240-242), anul 21 (2020), p.63

În același perimetru de cercetare, s-a motivat necesitatea întrebuițării largi a elementelor caracteristicii criminalistice a infracțiunii și anume: a metodei de comitere a infracțiunii, personalității infractorului, circumstanțelor sau anturajului comiterii infracțiunii, obiectului nemijlocit la care se atentează prin comiterea infracțiunii, urmelor infracțiunii și personalității victimei în calitate de date primare în analiza informațiilor cu privire la infracțiunile de corupție.

În opinia autorului, *modelul criminalistic al infracțiunilor de corupție* este esențial în procesul de activitate analitică a organelor specializate anticorupție, fiind în măsură să determine ipotezele de lucru, recomandările în organizarea acțiunilor speciale de investigații și de urmărire penală, metodologia de analiză a faptelor corupționale, iar elementele *caracteristicii criminalistice* completează *modelul criminalistic al infracțiunilor de corupție* cu date și informații despre infracțiunea concretă⁵².

De asemenea, în acest capitol s-a analizat semnificația instrumentarului analitic în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție, în contextul instrumentelor generale anticorupție. În acest scop a fost cercetată noțiunea de instrument de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție, abordată în publicațiile diverșilor autori și formulată o noțiune proprie în cadrul cercetării. În opinia autorului, *instrumentul anticorupție poate fi asociat cu o măsură, un mijloc sau procedeu, utilizat de către organisme internaționale, instituții, autorități naționale și locale, cetățeni, în scop de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției, faptelor cu caracter corupțional*.

Din punctul de vedere al autorului, *activitatea analitică* realizată de CNA prin analiza strategică și operațională a corupției, constituie un instrument anticorupție de prevenire, dar și de investigare a infracțiunilor de corupție. Cu ajutorul acestui instrument se analizează factorii care generează amenințările și vulnerabilitățile, nivelul și tendințele corupției în domeniile social-economice și în activitatea autorităților publice, instituțiilor și organizațiilor de drept public și privat, cât și informațiile de natură criminală pe cazurile concrete investigate de corupție.

Totodată, au fost studiate și analizate mai multe instrumente anticorupție recunoscute la nivel global și clasificări ale instrumentelor anticorupție elaborate de experți internaționali, în scopul aprecierii esenței activității analitice în calitate de astfel de instrument. Se evidențiază că instrumentele de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție sunt diverse și se află în proces de dezvoltare continuă, fiind importantă preluarea experienței internaționale și identificarea instrumentelor anticorupție care pot fi aplicate în cazul RM, pentru prevenirea și combaterea corupției în modul cel mai eficient⁵³.

---

⁵² TALMACI, F. Caracteristica și modelul criminalistic al infracțiunilor de corupție. În: *Revista științifico-practică "Legea și Viața"*, martie 2019, p.20

⁵³ TALMACI, F. Instrumente de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție. Experiența internațională și a Republicii Moldova. În: *Revista Națională de Drept*, nr.7-9 (237-239), 2020, p.69

De asemenea, s-a menționat că dezvoltarea capacităților analitice ale CNA a constituit un obiectiv al Strategiei de consolidare a Centrului Național Anticorupție, aprobată prin Hotărârea Parlamentului RM nr.633 din 24.08.2012⁵⁴. Odată cu reforma instituțională, în cadrul CNA s-a inițiat schimbarea conceptului activității analitice, în scopul îmbunătățirii capacităților de analiză și evaluare a nivelului, tendințelor și factorilor de risc a fenomenului corupției și efectuării unor studii de caz calitative pentru identificarea și stabilirea funcționarilor culpabili și a faptelor de comportament corupțional.

Prin *Legea nr.180 din 22.10.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative*⁵⁵, CNA a fost investit și cu *atribuția de efectuare a analizei operaționale și strategice a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional, a informației privind studiile analitice ale fenomenului corupției*. Ca urmare a modificărilor de lege menționate, activitatea analitică în cadrul CNA a devenit una din atribuțiile de bază, prevăzute la art.4, lit. f) din Legea 1104 din 06.06.2002 cu privire la CNA, fiind definită ca *efectuarea analizelor operaționale și strategice a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional, a informației privind studiile analitice ale fenomenului corupției*.

În același timp, fiind analizată activitatea analitică a CNA pentru perioada 2014 – 2019, care au fost reflectată în 1560 analize operaționale și 111 analize strategice, supuse cercetărilor în teză, în acest capitol s-a argumentat importanța activității analitice în calitate de instrument de investigare a faptelor de corupție, prin eficiența acestora în cadrul investigațiilor de caz și, respectiv, în calitate de instrument de prevenire a faptelor corupționale, prin impactul pozitiv al analizelor strategice pentru direcționarea eforturilor forțelor de aplicare a legii.

Autorul menționează, că instrumentul analitic are un rol important în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție, iar dezvoltarea activității de analiză a informației în cadrul CNA a avut efecte pozitive pentru realizarea sarcinilor instituționale. Totodată, rezultatele subdiviziunii analitice a CNA pentru perioada 2014-2019 au fost unele relevante, fiind necesară consolidarea capacităților acestei subdiviziuni prin perfecționarea procedurilor operaționale, dezvoltarea bazelor de date, sistemelor informaționale și evidențelor criminalistice, aplicațiilor tehnice și pregătirea specialiștilor calificați⁵⁶.

În Capitolul 3 „Metode analitice, aplicații software, procesul analitic și produsele activității analitice în investigarea infracțiunilor de corupție” – sunt cercetate particularitățile

---

⁵⁴ Hotărârea Parlamentului RM nr.633 din 24.08.2012 privind aprobarea Strategiei de consolidare a Centrului Național Anticorupție. În: *Monitorul Oficial nr. 181-184 /688 din 31.08.2012*, disponibil pe: www.legis.md, accesat la 10.03.2021

⁵⁵ Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.180 din 22.10.2015, art. II, pct.1. În: *Monitorul Oficial, nr. 297-300/546 din 30.10.2015*, disponibil pe www.legis.md, accesat la 14.03.2021

⁵⁶ TALMACI, F. Activitatea analitică ca atribuție a Centrului Național Anticorupție: concept și afirmare în calitate de instrument anticorupție. În: *Revista științifică internațională Supremația Dreptului, nr.4, anul 4, 2019, p.67*

metodelor și tipurilor de analiză a informațiilor de natură criminală, aspectele cu privire la sursele de informații și cele mai inovative aplicații software dedicate analizei de intelligence, aspectele metodologice cu privire la analiza informațiilor în procesul investigării și prevenirii infracțiunilor de corupție și elaborate recomandări teoretice și practice de dezvoltare a acestui domeniu.

Autorul constată că performanța unităților analitice implicate în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție depinde în mod direct de nivelul de organizare a acestora, modul de gestionare a informațiilor, metodele și tehnicile analitice, utilizate în procesul de activitate.

În acest capitol s-au investigat cele mai importante tipuri de analiză a informațiilor despre crime: *analiza operațională*, *analiza tactică*, *analiza strategică*, *analiza administrativă*, *analiza de risc*, *analiza operațiuni polițienești*, fiind efectuată și o analiză comparativă cu tipurile de analiză a informației realizate în activitatea CNA și recomandată introducerea și dezvoltarea componentei de *analiză tactică* și *administrativă* în cadrul instituției.

Analiza operațională este o componentă a activității de analiză a informațiilor, direcționată spre fundamentarea și realizarea deciziilor pe termen scurt, cu impact imediat prin exploatarea datelor și informațiilor. Aceasta vizează detecția, identificarea și combaterea activităților infracționale. Principala menire a acestui tip de analiză a informațiilor este sprijinirea echipei de investigație cu ipoteze, deducții și recomandări de acțiune referitoare la indivizi sau rețele cu preocupări și activități de natură infracțională, fiind orientată în vederea atingerii unor obiective pe termen scurt și cu impact imediat. În cadrul analizei operaționale se utilizează preponderent date calitative, cu nivel scăzut de agregare, aceasta fiind focalizată pe cazuri individuale.

Dintre *formele de analize operaționale* cele mai des întâlnite în activitatea de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției, au fost identificate: *analiza de caz*, *analiza comparativă de caz*, *analiza grupurilor de autori*, *analiza activităților*, *analiza legăturilor*, *analiza fluxului bunurilor*, *analiza derulării evenimentelor*, *analiza înregistrărilor convorbirilor telefonice*, *analiza tranzacțiilor financiare*, *analiza datelor privind instrumentele de economisire și investiții*, *analiza activității economice desfășurată de persoană juridică*, *analiza veniturilor ascunse etc.*

Se menționează că în anul 2019 fiind analizate 660 de persoane juridice privind activitatea economică și relațiile acestora cu persoanele publice, au fost stabilite 7 cazuri de risc în fraudarea a circa 151 milioane lei de la instituții publice și întreprinderi de stat. De asemenea, analizând 425 de analize operaționale efectuate de CNA în perioada anului 2019, s-a constatat că *analiza veniturilor ascunse* a fost utilizată în 55% de cazuri⁵⁷ și respectiv, fiind analizate 357 din analize

---

⁵⁷ Raportul de activitate al Centrului Național Anticorupție pentru perioada 2019, pagina 22, disponibil pe: www.cna.md, accesat la 18.03.2020

operaționale efectuate în anul 2018, s-a constatat că această tehnică a fost utilizată în 45% de astfel de cazuri⁵⁸.

Prin urmare, *analiza veniturilor ascunse* în care sunt vizate proprietățile persoanelor publice în coraport cu veniturile acestora, este utilizată practic în fiecare a doua analiză operațională efectuată de CNA din ultimii doi ani de activitate⁵⁹.

În acest capitol se menționează, că în activitatea de prevenire și combatere a corupției prin *analiza strategică* se analizează evoluția, trendul și caracteristicile, circumstanțele, factorii de risc și modul de operare a actelor de corupție, a actelor conexe corupției și a faptelor de comportament corupțional pe domenii social-economice sau zone teritoriale și într-un timp stabilit (pe termen mediu și lung). Scopul analizei strategice constă în identificarea elementelor specifice ale unor tipuri de infracțiuni sau fenomene criminale, identificarea tendințele noi, identificarea elementelor noi ale modului de operare, identificarea vulnerabilităților sistemului, evaluarea amenințărilor activităților criminale, identificarea și evaluarea riscurilor, elaborarea profilului autorilor și victimelor infracțiunilor, evidențierea oportunităților de prevenire și reducere a criminalității, conturarea recomandărilor pentru strategiile de prevenire și combatere a criminalității, conturarea recomandărilor de inițiative legislative.

Totodată, analizele strategice oferă o privire de ansamblu asupra criminalității și identifică natura, gradul de risc și tendințele fenomenelor infracționale în vederea elaborării și implementării strategiilor de prevenire și combatere a acestora și pot avea următoarele forme principale: *analiza modelului infracțional, analiza profilului general, rapoarte ale situației, analiza de risc, analiza tiparelor de infracționalitate, analiza tendințelor demografice și sociale, profilarea pieței, analiza rezultatelor, etc.*

Prin urmare, autorul menționează că în procesul de prevenire și combaterea a infracțiunilor de corupție, se pot utiliza metode, specifice și altor discipline de studiu, care sunt adaptate necesității, stilului de activitate al analistului de informații și tipului de analiză, fiind important modul în care aceste metode sunt înglobate într-un model de lucru cât mai funcțional și ajustat la cerințele instituției anticorupție⁶⁰. În acest perimetru de cercetare, modelul instituțional de analiză a informațiilor constituit din patru tipuri de analiză, în funcție de nivelul de agregare al datelor și

---

⁵⁸ Raportul de activitate al Centrului Național Anticorupție pentru perioada 2018, pagina 45, disponibil pe: www.cna.md, accesat la 18.03.2020

⁵⁹ TALMACI, F. Analiza operațională în investigarea infracțiunilor de corupție. În: „Cercetări științifice actuale în lumea modernă”, Conferință științifică internațională din 26-27 februarie 2021, or. Pereiaslav (Ucraina), Revista de culegeri ale conferinței, ediția 2 (70), partea 9, p.92, februarie 2021, disponibil pe: www.iscence.in.ua, accesat la 10.03.2021

⁶⁰ TALMACI, F. Metodele de analiză a informației utilizate în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție. În: Tendințele și perspectivele dezvoltării științei și educației în condițiile globalizării. Conferință internațională științifico-practică din 31 iulie 2020, or. Pereiaslav (Ucraina), Culegere ale publicațiilor științifice, ediția 61, iulie 2020, p.55, disponibil pe: <https://confscientific.webnode.com.ua/files/200000355-b2391b2394/%2061-9.pdf>

informațiilor cu care se operează: *operațională, tactică, strategică și administrativă*, s-a stabilit a fi cel mai eficient pentru realizarea atribuțiilor funcționale ale CNA, dar și în cazul altor instituții specializate în prevenirea și combaterea infracțiunilor.

De asemenea, autorul a stabilit că sursele de informații cu semnificație criminalistică, utilizate în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție au avut o dezvoltare semnificativă în ultimii ani și constituie elemente importante în descoperirea, cercetarea faptelor infracționale, identificarea infractorilor, stabilirea circumstanțelor în care s-a produs infracțiunea. De asemenea, subiecții cu atribuții de investigare și analiză a infracțiunilor urmează să-și selecteze sursele de informații după relevanță, iar utilizarea surselor deschise oferă uneori credibilitate suplimentară produsului final al muncii, beneficii în eficiența costurilor și poate permite colectarea unei cantități mai mari de informații într-un buget limitat⁶¹.

În urma cercetărilor efectuate au fost identificate aplicațiile dedicate analizei de informații și grafice de suport, care pot fi utilizate eficient în analiza corupției. Autorul a ajuns la concluzia că tehnologiile informaționale și aplicațiile software de analiză a informațiilor, constituie elemente importante în activitatea analistului de informații specializați în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție. Totodată, aplicațiile software oferă posibilitatea colectării informațiilor analitice din surse diferite și sunt esențiale în analiza și efectuarea investigațiilor complexe despre fapte de corupție și cele conexe corupției, acestea permit păstrarea unor volume de date importante, care ulterior pot fi utilizate în calitate de probe în procesul penal⁶².

În procesul cercetării s-au stabilit algoritmi de bază în analiza informațiilor de natură criminală, care sunt: *recepționarea informației, evaluarea și stocarea acesteia, analiza și elaborarea concluziilor, formularea ipotezelor și înaintarea recomandărilor*. În acest capitol au fost analizate elementele cheie a unui produs analitic, formele în care ar putea fi acestea elaborate în funcție de necesitățile operaționale ale instituției sau solicitantului analizei de informații și valoarea aplicativă a acestor produse în cadrul procesului penal.

În contextul celor menționate s-a ajuns la concluzia că obiectivul final al activității analitice la nivel de instituție anticorupție constituie realizarea produselor analitice calitative, în cadrul unui proces analitic eficient, iar pentru atingerea acestui obiectiv sunt necesare standarde unice ale procesului și produselor analitice, care să prevadă aceleași termene și metodologii de activitate

---

⁶¹ TALMACI, F. Sursele de informații cu semnificație criminalistică în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție. În: *Revista Națională de Drept, nr.1-3 (231-233), 2020, p.134*

⁶² TALMACI, F. Aplicațiile software utilizate în analiza și investigarea infracțiunilor de corupție. În: *Tendențele și perspectivele dezvoltării științei și educației în condițiile globalizării*. Conferință internațională științifico-practică din 31 august 2020, or. Pereiaslav (Ucraina), Culegere de publicații ale conferinței, august 2020, ediția 62, p.73, disponibil pe: [https://confscientific.webnode.com.ua/_files/200000359-5d8a85d8ab/%2062%20\(1\)-2.pdf](https://confscientific.webnode.com.ua/_files/200000359-5d8a85d8ab/%2062%20(1)-2.pdf).

analitică în cadrul organelor specializate în prevenirea și combaterea infracțiunilor și organelor de drept.

Analiza efectuată denotă și oportunitatea dezvoltării și perfecționării procedurilor operaționale standard de analiză a informației (*Standard operating procedure*) în cadrul CNA, Procuraturii Generale și procuraturilor specializate, subdiviziunilor administrative ale MAI, Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției, altor instituții abilitate cu atribuții de investigare a infracțiunilor.

În acest capitol a fost argumentată oportunitatea dezvoltării în cadrul facultăților de drept, a disciplinei *analiza informațiilor de natură criminală*. Inițial, aceste cursuri pot fi introduse în cadrul facultății de drept, ordine publică și securitate civilă a Academiei de poliție “Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, iar ulterior ar putea fi implementate și în cadrul altor facultăți care pregătesc cadre pentru organele de drept.

Studiul efectuat ne arată că pentru o activitate eficientă în domeniul cercetat este necesară elaborarea unui concept unic al activității de intelligence în cadrul organelor de drept și adoptarea unei strategii naționale și/sau interdepartamentale de dezvoltare a analizei de informații la nivelul instituțiilor specializate în combaterea criminalității și menținerii securității publice. Totodată, se impune aprobarea unui ghid sau instrucțiuni, care să prevadă un standard unic de noțiuni, metodologii de activitate și produse analitice în cadrul organelor specializate în prevenirea și combaterea infracțiunilor și organelor de drept.

Cercetarea efectuată ne-a condus inevitabil și la următoarea concluzie: activitatea analitică sau activitatea de intelligence realizată pe segmentul activității organelor de drept, instituțiilor specializate în asigurarea securității naționale și combaterii criminalității – *reprezintă o profesie*, pentru afirmarea căreia este necesară crearea unei baze profesionale și a unor standarde înalte privind formarea și instruirea resurselor umane, care ar putea fi implicate și în alte domenii publice și private.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Ca urmare a investigațiilor efectuate la tematica prezentei lucrări, au fost obținute următoarele **rezultate**:

1. Studiarea materialelor științifice expuse în publicațiile autohtone și de peste hotare, care au servit la definirea esenței activității analitice în procesul de investigare și prevenire a infracțiunilor de corupție;

2. Analiza teoretico-practică complexă a elementelor analizei de informații în investigarea infracțiunilor de corupție prin identificarea noțiunilor, clarificarea naturii juridice și a reglementărilor necesare în elaborarea unui model național de analiză a informațiilor în activitatea organelor de drept;

3. Analiza particularităților elementelor caracteristicii criminalistice și modelului criminalistic al infracțiunii de corupție în contextul analizelor de informații referitoare la activități criminale;

4. Cercetarea experienței internaționale și a RM în crearea de instrumente de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție;

5. Stabilirea rolului activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție și argumentarea eficienței acesteia în calitate de instrument anticorupție;

6. Identificarea metodelor, tipurilor și formelor de analiză a activităților corupționale. Argumentarea oportunității implementării la nivelul CNA și altor organe de drept, a unor noi tipuri și forme eficiente de analiză a informațiilor de natură criminală;

7. Analiza surselor de informații cu semnificație criminalistică în procesul investigării infracțiunilor de corupție, sub aspectul relevanței și potențialului informativ al acestora în activitatea analitică a organelor anticorupție și identificarea aplicațiilor dedicate analizei de informații și grafice de suport, care pot fi utilizate eficient în analiza informațiilor despre corupție;

8. Stabilirea algoritmilor de bază în analiza informațiilor, clarificarea aspectelor cu privire la valoarea aplicativă a produselor analitice în procesul de prevenire și investigare a infracțiunilor de corupție;

9. Analiza perspectivelor de dezvoltare a activității analitice în scop de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție;

10. Formularea propunerilor și recomandărilor destinate perfecționării cadrului normativ în domeniul investigat.

Ca rezultat al studiului efectuat, au fost enunțate următoarele **concluzii generale**:

1. Doctrina națională conține un număr redus de lucrări științifice care se referă la tematica prezentei cercetări și nu conține o investigație științifică temeinică a conceptului teoretico-practic al activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție;

2. Activitatea analitică în procesul de investigare și prevenire a infracțiunilor de corupție se referă la un concept general de tehnică polițienească și o disciplină practică în comunitatea instituțiilor specializate în prevenirea și combaterea criminalității. Tratarea doctrinară a analizei informațiilor de natură criminală în activitatea organelor de drept necesită implicații teoretice și practice, fiind necesare interpretări teoretice identice pentru aplicarea eficientă a analizei de informații în scop de prevenire și investigare a infracțiunilor;

3. *Caracteristica criminalistică a infracțiunilor de corupție* reflectă, de regulă, datele calitative ale analizei informațiilor de natură criminală, necesare în efectuarea analizelor operaționale de caz despre corupție, iar *modelul criminalistic al infracțiunii de corupție* reflectă

date cantitative și generice, caracteristice infracțiunilor de corupție, necesare în efectuarea analizelor strategice, ca tipuri distincte de analiză a informațiilor despre corupție;

4. Instrumentele de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție sunt diverse și se află în proces de dezvoltare continuă, fiind importantă preluarea experienței internaționale și identificarea instrumentelor anticorupție care pot fi aplicate în cazul RM, pentru prevenirea și combaterea corupției în modul cel mai eficient;

5. Analizele operaționale și strategice realizate de CNA au un impact pozitiv asupra procesului de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție și celor conexe corupției, fapt care confirmă eficiența activității analitice în calitate de instrument anticorupție;

6. Diversificarea formelor analizelor strategice și operaționale contribuie la investigarea mai complexă și eficientă a infracțiunilor de corupție, la identificarea noilor tendințe infracționale, a elementelor noi ale modului de operare și la evaluarea amenințărilor activităților corupționale. Modelul de analiză a informațiilor, având la bază analiza: *operațională, tactică, strategică și administrativă*, este oportun pentru a fi implementat în activitatea CNA și altor organe specializate în prevenirea și combaterea infracțiunilor în calitate de model instituțional de analiză a informațiilor de natură criminală;

7. Sursele de informații și aplicațiile software, dedicate analizei de informații și grafice de suport utilizate în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție, au avut o dezvoltare semnificativă în ultimii ani, fapt care contribuie la eficientizarea investigațiilor și descoperirea infracțiunilor de corupție. Potențialul informativ al evidențelor criminalistice și criminologice a fost puțin cercetat din punctul de vedere al conceptului de integrare al acestora cu bazele de date ale organelor de drept, fiind necesare noi abordări științifico-practice în scopul dezvoltării unor algoritmi și aplicații software, capabile să interrelaționeze simultan cu sistemele informaționale;

8. Elaborarea analizelor și studiilor analitice în scop de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție poate fi realizată eficient, având la bază standarde unice de analiză a informației la nivelul organelor de drept, fiind necesară și o abordare distinctă cu privire la valoarea probatorie a produselor analitice în procesul penal. Analizele operaționale, tactice, strategice și administrative constituie un suport informațional, tactic și metodic valoros în procesul de prevenire și investigare a infracțiunilor de corupție, iar concluziile formulate în baza acestor analize au caracter de recomandare;

9. Aprobarea unei strategii de dezvoltare a analizei de informații de natură criminală la nivelul național, va impulsiona promovarea metodologiilor, tehnicilor și bunelor practici pentru intelligence-ul autentic, aplicat în activitatea organelor de drept. Dezvoltarea unui concept unic al analizei de informații de natură criminală al organelor de drept din RM va oferi în perspectivă

soluții aplicative eficiente în prevenirea și combaterea criminalității la nivel local, național și regional.

Problema științifică actuală soluționată constă în conturarea și fundamentarea teoretico-normativă și aplicativă a activității analitice destinate investigării și prevenirii infracțiunilor de corupție, conceptualizarea și caracterizarea acesteia, definirea și uniformizarea noțiunilor și termenilor aferenți domeniului, precum și identificarea și promovarea celor mai reușite și eficiente metode, tehnici și produse analitice în vederea depistării, cercetării și prevenirii actelor de corupție.

Ca urmare a cercetării efectuate au fost formulate următoarele **recomandări**:

1) dezvoltarea conceptului unic al analizei informațiilor de natură criminală în cadrul organelor de drept din RM, având la bază o strategie comună la nivelul instituțiilor specializate în prevenirea și combaterea criminalității;

2) elaborarea ghidului de analiză a informațiilor a organelor specializate în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție;

3) inițierea cursurilor specializate pe domeniul analizei de informații de natură criminală, divizate în modulul de bază, destinat angajaților debutanți; modul destinat analiștilor operaționali; modul destinat analizei strategice; modul destinat analiștilor tactici; modul destinat analizei de risc; modul destinat analizei surselor deschise (OSINT);

4) elaborarea curriculumului universitar pe domeniul de studiu *analiza de informații de natură criminală*;

5) dezvoltarea componentelor de analiză tactică și administrativă în procesul de prevenire și investigare a infracțiunilor de corupție la nivelul instituțiilor de drept;

6) dezvoltarea, în cadrul organelor de drept, a unui sistem automatizat intern de gestionare și analiză a datelor și informațiilor cu caracter analitic, rezultate atât din analiza operațională și cea strategică și eventual din analiza tactică și administrativă;

7) dezvoltarea și operaționalizarea unor sisteme informatice care să permită gestionarea unui flux rapid de date și informații la nivel instituțional și aplicațiilor software, capabile să interrelaționeze simultan cu sistemele informaționale ale partenerilor instituționali, inclusiv care să corespundă cerințelor de conexiune la Platforma de interoperabilitate a Guvernului RM;

8) completarea Clasificatorului Ocupațiilor din RM, aprobat prin Ordinul ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei nr. 22 din 3 martie 2014⁶³, cu ocupația *analist de informații*, având în vedere că dezvoltarea domeniului de analiză a informației ca profesie ar aduce beneficii

---

⁶³ Ordinul ministrului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, nr. 22 din 3 martie 2014, privind aprobarea Clasificatorului Ocupațiilor din RM. În: *Monitorul Oficial*, nr. 120-126 art. 670 din 23.05.2014, disponibil pe www.legis.md, accesat la 13.03.2021

și la nivelul altor instituțiilor publice și private, inclusiv în sfera gestionării banilor publici, activităților economice și sociale din RM.

Planul cercetărilor de perspectivă la tema lucrării:

1. Aprofundarea conceptuală a metodologiilor de implementare a modelului național de analiză a informațiilor de natură criminală prin cercetarea reglementărilor la nivel comunitar și abordărilor teoretico-practice din statele cu experiență avansată în analiza de intelligence;

2. Cercetarea conceptului științifico-practic de dezvoltare a potențialului informativ al evidențelor criminalistice și criminologice, prin dezvoltarea algoritmilor și aplicațiilor software, capabile să interrelaționeze simultan cu sistemele informaționale și aplicațiile destinate analizei de informații ale organelor de drept;

3. Analiza aspectelor teoretico-aplicative ale produselor analitice, având la bază practica judiciară și elaborarea unor recomandări complexe în scopul clarificării valorii probatorii a acestora în procesul penal.

BIBLIOGRAFIE:

1. Analiza informațiilor, Manual, Editura Ministerului Afacerilor Interne, București, 2014, ISBN: 978-973-745-129-3
2. AVRAM, M., GURIN, V., DONCIU, A. Depistarea, cercetarea și calificarea infracțiunilor de corupție. ARC, Chișinău, 2005, 358 p., ISBN: 9975-61-397-7
3. BARBUȚA, C.-G., MARIN, F.-L. De la informație la intelligence, Editura Sitech, Craiova, 2013, ISBN : 978-606-11-3445-8
4. BARBUȚA, C.-G., MARIN, F.-L. Intelligence: o noua revoluție, Editura Sitech, Craiova, 2014, ISBN: 606-11-3713-8
5. BARBUȚA, C.-G., MARIN, F.-L. Modelul național de informații : un altfel de management, Editura Sitech, Craiova, 2014, ISBN : 978-606-11-4207-1
6. BOBA, R. Introductory Guide to Crime Analysis and Mapping, US, Department of Justice, 2001, 74 p., disponibil pe: <https://cops.usdoj.gov/RIC/Publications/cops-w0273-pub.pdf>, accesat la 20.10.2020
7. BOBA, R., Crime Analysis and Crime Mapping, 4th Edition, 2005, Sage Publications, ISBN: 978-1-5063-3103-4
8. BOSTAN, G., PAVLOV, S., Studiu “Instrumente de prevenire a corupției în sectorul justiției”, disponibil pe: http://justice.gov.md/public/files/file/reforma_sectorul_justitiei/pilonstudiu1/Studiu_instrumente_de_prevenire_a_coruptiei-CAPC-2012.pdf, accesat la 30.04.2019
9. CUȘNIR, V. Corupția: Reglementări de drept, activități de prevenire și combatere. Partea I Chișinău: Academia de poliție Ștefan cel Mare, 1999, 155 p., ISBN: 9975-9549-8-7
10. CUȘNIR, V., Fenomenul corupției: între percepție și reacție socială. În: Revista Akademos 4/2015, p. 98
11. CUȘNIR, V., MORARU, V. Activitatea operativă de investigații. Chișinău, Institutul Național al Justiției. 2009, p. 197
12. CUȘNIR, V., RUSU, V. Reflecții privind utilizarea informației investigativ-operative la faza de urmărire penală. În: Studii naționale de securitate. Revistă științifico-practică, Nr. 2 (2) 2020, p.184
13. GAȚCAN, Iu. Corupția ca fenomen social și mecanisme anticorupție (Cazul Republicii Moldova), Teză de doctor, Chișinău, 2015, disponibil pe: http://www.cnaa.md/files/theses/2016/24368/iurie_gatcan_thesis.pdf, accesat la 30.04.2019
14. GHEORGHITĂ, M. Criminalistica, Ed. Museum, Chișinău, 1995, ISBN: 5-7790-0159-6
15. GHEORGHITĂ, M. Tratat de metodică criminalistică, CEP USM, Chișinău, 2015, ISBN: 978-9975-71-606-2
16. Ghidul Intelligence-Led Policing, OSCE, 2017, disponibil pe: <https://www.osce.org/chairmanship/327476>, accesat la 25.02.2021
17. GOLUBENCO, Gh. Criminalistica: obiect, sistem, istorie, studiu monografic, Univ. Liberă Int. din Moldova, Chișinău, P. „Tipografia Centrală”, 2008, ISBN: 978-9975-78-597-6
18. GOTTLIEB, S., ARENBERG, Sh. Crime Analysis: From Concept to Reality, Office of Criminal Justice Planning Edition, 1991, disponibil pe: <https://www.ojp.gov/pdffiles1/Digitization/137374NCJRS.pdf>, accesat la 13.03.2021
19. GRANA, G., WINDELL, J. Crime and intelligence analysis: an integrated real-time approach, Boca Raton, FL, CRC Press, 2017, 377 p., ISBN: 978-1498751728
20. Guide book Intelligence-Led Policing, Organization for Security and Cooperation in Europe, 2017, disponibil pe: <https://www.osce.org/files/f/documents/d/3/327476.pdf>, accesat la 22.10.2020
21. GUȚULEAC, V., Drept polițienesc. Inst. de Științe Penale și Criminologie Aplicată, Chișinău, Î.S. Tipografia Centrală, 2015
22. HEUER, R. Structured analytic techniques for intelligence analysis, CQ Press, Washington, 2010, 343 p., ISBN: 978-1608710188

23. MAIOR, G.C., NIȚU, I. ARS Analitica, Provocări și tendințe în analiza de intelligence, Editura RAO, București, 2013, ISBN: 978-606-609-474-0
24. NEWBURN, T., WILLIAMSON, T., WRIGHT A. Handbook of Criminal Investigation, Willan, 2007, 701 p., ISBN 9781843921882
25. NITU, I. Analiza de Intelligence. O abordare din perspectiva teoriilor schimbării, Editura RAO, 2012, ISBN : 978-606-609-373-6
26. NIȚU, I. Ghidul analistului de intelligence, Editura Academiei Naționale de Informații „Mihai Viteazul”, București, 2011, 127 p., ISBN : 978-606-532-059-8
27. RATCLIFFE, J. Intelligence-Led Policing, 2nd Edition, Routledge, New York, 2016, 234 p., ISBN: 978-1138859012
28. RATCLIFFE, J. Intelligence-Led Policing, Willan Publishing, UK, 2008, 288 p., ISBN: 978-1-843923398
29. VELLANI, K., NAHOUN, J. Applied Crime Analysis. Boston: Butterworth-Heinemann, 2001, 144 p., ISBN: 9780750672955
30. БУГЕЛЬ, Н. Основы управления в органах внутренних дел: учебник, Москва, 2009, 239 с., disponibil pe: <https://ur.b-ok.com/book/3115412/adce5a>, accesat 13.03.2021
31. ГЕОРГИЦЭ, М. Организованная преступность: проблемы теории и практики расследования. Монография. Кишинэу, Молдавский Госуниверситет – Иститут Реальных Наук, 1998
32. КУЗНЕЦОВ, И. Информация: сбор, защита, анализ. Учебник по информационно-аналитической работе, ООО Изд-во Яуза, Москва, 2001, 320 с., ISBN: 5-8153-0215-5
33. КУРНОСОВ, Ю. Алгебра аналитики. Секреты мастерства в аналитической работе, Русаки, Москва, 2015, 470 с., ISBN: 978-5-93347-444-9
34. КУРНОСОВ, Ю. Аналитика и разведка. Размышления профессионала, Ритм, Москва, 2019, 392 с, ISBN: 978-5-98422-356-0
35. ХАЛИКОВ, А. и др. Юридическое, техническое и информационно-аналитическое обеспечение оперативно-розыскной деятельности: учеб. пособие, М., Юрлитинформ, 2010, disponibil pe: <https://in.b-ok.as/book/2959780/223637>, accesat la 13.03.2021
36. ЯКОВЕЦ, Е. Проблемы аналитической работы в оперативно-розыскной деятельности органов внутренних дел: монография, Изд. дом И. И. Шумиловой, Москва, 2005, 219 с., ISBN: 978-5-89784-090-8

Lista publicațiilor autorului la tema tezei

1. TALMACI, F. Activitatea analitică ca atribuție a Centrului Național Anticorupție: concept și afirmare în calitate de instrument anticorupție. În: *Revista științifică internațională Supremația Dreptului, nr.4, anul 4, 2019, p.67*, ISSN: 2345-1971
2. TALMACI, F. Analiza operațională în investigarea infracțiunilor de corupție. În: „*Cercetări științifice actuale în lumea modernă*”, Conferință științifică internațională din 26-27 februarie 2021, or. Pereiaslav (Ucraina), *Revista de culegeri ale conferinței, ediția 2 (70), partea 9, p.92, februarie 2021*, ISSN: 2524-0986, disponibil pe: www.iscence.in.ua, accesat la 10.03.2021
3. TALMACI, F. Analiza strategică: concept și semnificație în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție. În: „*Cercetări științifice actuale în lumea modernă*”, Conferință științifică internațională din 26 -27 martie 2021, or. Pereiaslav (Ucraina), *Revista de culegeri ale conferinței, ediția 3 (71), partea 3, p.6, martie 2021*, ISSN: 2524-0986, disponibil pe: www.iscence.in.ua, accesat la 10.04.2021
4. TALMACI, F. Aplicațiile software utilizate în analiza și investigarea infracțiunilor de corupție. În: *Tendențele și perspectivele dezvoltării științei și educației în condițiile globalizării*. Conferință internațională științifico-practică din 31 august 2020, or. Pereiaslav (Ucraina), *Culegere de publicații ale conferinței, august 2020, ediția 62, p.73*, disponibil pe: [https://confscientific.webnode.com.ua/files/200000359-5d8a85d8ab/%2062%20\(1\)-2.pdf](https://confscientific.webnode.com.ua/files/200000359-5d8a85d8ab/%2062%20(1)-2.pdf),

5. TALMACI, F. Caracteristica și modelul criminalistic al infracțiunilor de corupție. În: *Revista științifico-practică "Legea și Viața"*, martie 2019, p.20, ISSN: 1810-309X
6. TALMACI, F. Instrumente de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție. Experiența internațională și a Republicii Moldova. În: *Revista Națională de Drept*, nr.7-9 (237-239), 2020, p.69, ISSN: 1811-0770
7. TALMACI, F. Metodele de analiză a informației utilizate în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție. În: *Tendențele și perspectivele dezvoltării științei și educației în condițiile globalizării. Conferință internațională științifico-practică din 31 iulie 2020, or. Pereiaslav (Ucraina)*, Culegere ale publicațiilor științifice, ediția 61, iulie 2020, p.55, disponibil pe: <https://confscientific.webnode.com.ua/files/200000355-b2391b2394/%2061-9.pdf>
8. TALMACI, F. Noțiuni generale și scurt istoric privind activitatea analitică în investigarea și prevenirea infracțiunilor. În: *Revista Națională de Drept*, nr.10-12 (240-242), anul 21 (2020), p.63, ISSN: 1811-0770
9. TALMACI, F. Sursele de informații cu semnificație criminalistică în procesul de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție. În: *Revista Națională de Drept*, nr.1-3 (231-233), 2020, p.134, ISSN: 1811-0770
10. TALMACI, F. Obiective de dezvoltare ale activității analitice în investigarea infracțiunilor de corupție. În: *Revista Națională de Drept*, nr.1 (243), anul 22 (2021), p.31, ISSN: 1811-0770

Adnotare

Francisco Talmaci „Activitatea analitică ca instrument de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție”. Teză de doctor în drept. Școala Doctorală în Drept, Științe Politice și Administrative a consorțiului instituțiilor de învățământ USPEE „C. Stere” ASEM, Chișinău 2022

Structura lucrării: Introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 198 de titluri, 9 figuri, 174 pagini de text de bază, o anexă, declarația privind asumarea răspunderii, CV-ul autorului. Rezultatele obținute sunt publicate în 10 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: activitate analitică, analiza de intelligence, analiza informațiilor de natură criminală, infracțiune, crimă, corupție, investigare, combatere, prevenire

Domeniul de studiu: criminalistica, activitatea specială de investigații

Scopul lucrării vizează fundamentarea teoretico-aplicativă și conceptualizarea activității analitice în investigarea infracțiunilor de corupție, stabilirea tehnicilor, tipurilor și formelor analizei de informații în investigarea și prevenirea corupției.

Obiectivele cercetării: identificarea abordărilor doctrinare, cercetarea noțiunilor și naturii juridice a activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție; determinarea elementelor caracteristicii criminalistice și modelului criminalistic al infracțiunilor de corupție și semnificației acestor elemente în analiza corupției; cercetarea abordărilor cu privire la instrumentele anticorupție; identificarea metodelor, tipurilor și formelor analizei corupției; identificarea surselor de informații, aplicațiilor software, abordărilor cu privire la procesul analitic și produsele analitice în investigarea corupției; formularea concluziilor și recomandărilor destinate optimizării și îmbunătățirii cadrului normativ în materia cercetată.

Noutatea și originalitatea științifică a cercetării este determinată de faptul că presupune o primă încercare de a efectua o investigație temeinică a conceptului teoretico-practic al activității analitice în prevenirea și investigarea infracțiunilor de corupție. Noutatea științifică a lucrării rezidă în: relevarea esenței activității analitice în investigarea infracțiunilor; analiza noțiunilor și practicilor de analiză a criminalității, stabilirea naturii juridice a activității analitice; statuarea asupra elementelor caracteristicii criminalistice și modelului criminalistic al infracțiunii de corupție în contextul analizei informațiilor de natură criminală; stabilirea experienței în crearea de instrumente de prevenire și combatere a infracțiunilor de corupție; clarificarea rolului activității analitice în calitate de instrument anticorupție; determinarea asupra metodelor și tipurilor consacrate de analiză a informației de natură criminală; stabilirea surselor de informații și aplicațiilor software în analiza și investigarea infracțiunilor de corupție; determinarea algoritmilor, produselor analitice și valorii aplicative ale acestora în analiza informațiilor despre corupție; identificarea obiectivelor de dezvoltare ale activității analitice în procesul de investigare a infracțiunilor de corupție.

Rezultatele obținute se conturează în tezele principale promovate spre susținere și în **problema științifică importantă soluționată** care constă în conturarea și fundamentarea teoretico-normativă și aplicativă a activității analitice destinate investigării și prevenirii infracțiunilor de corupție, conceptualizarea și caracterizarea acesteia, definirea și uniformizarea noțiunilor și termenilor aferenți domeniului, precum și identificarea și promovarea metodelor, tehnicilor și produselor analitice în vederea depistării, cercetării și prevenirii actelor de corupție.

Semnificația teoretică. Lucrarea prezintă o sursă științifico-metodologică necesară doctrinei autohtone și un suport științific pentru elaborarea și perfecționarea în continuare a conceptului activității analitice în activitatea organelor de drept.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în abordarea teoretico-normativă a aspectelor de reglementare a activității analitice în prevenirea și combaterea infracțiunilor de corupție și poate fi utilă persoanelor abilitate cu aplicarea legii.

Implementarea rezultatelor științifice. Concluziile și soluțiile redade de autor pot fi utile în elaborarea unor cursuri specializate, unei strategii de dezvoltare și bazelor teoretice al modelului analizei de informații al organelor de drept.

Annotation

Francisco Talmaci „Analytical activity as a tool to prevent and combat corruption offenses”. Doctoral thesis in law. Doctoral School in Law, Political and Administrative Sciences Affairs, USPEE “C. Stere”- ASEM, Chişinău, 2022

Thesis structure: Introduction; 3 chapters, general conclusions and recommendations; bibliography of 198 titles; 9 figures, 174 pages of basic text, one attachment; the statement on taking responsibility; Author's CV. The results obtained are published in 10 scientific papers.

Keywords: analytical activity, intelligence analysis, criminal intelligence analysis, offense, crime, corruption, investigation, combat, prevention

The domain of study: criminalistics, special investigation

The purpose of the paper is theoretical and applied substantiation and conceptualization of analytical activities in investigating corruption offenses, establishing the techniques, types and forms of crime analysis in investigating and preventing corruption.

Research objectives: identifying doctrinal approaches, researching the notions and legal nature of analytical activities in preventing and combating corruption offenses; determining the elements of the forensic characteristics and the forensic model of corruption offenses and the significance of these elements in corruption analysis; research of the approaches to anti-corruption tools; identifying methods, types and forms of corruption analysis; identifying the sources of information, software applications, analytical approaches and analytical products in corruption investigation; formulating conclusions and recommendations aimed at optimizing and improving the regulatory framework in the researched subject.

Novelty and scientific originality of the research is determined by the fact that it involves a first attempt to conduct a thorough investigation of the theoretical and practical concept of analytical activity in corruption prevention and investigation. The scientific novelty of the research is determined through: revealing the essence of the analytical activity in the investigation of offenses; the analysis of notions and practices of criminal analysis, establishing the legal nature of the analytical activity; defining the elements of forensic characteristics and forensic model corruption offenses in the context of criminal intelligence analysis; establishing experience in creating tools for preventing and combating corruption offenses; clarifying the role of analytical activity as an anti-corruption tool; identifying the established methods and types of criminal intelligence analysis; establishing the sources of information and software applications in the analysis and investigation of corruption offenses; identifying algorithms, analytical products and their application value in the analysis of corruption information; identifying the development objectives of the analytical activity in the process of investigating corruption offenses.

The results obtained are outlined in the thesis principles promoted for defense and **in solving an important scientific problem**, which consists in outlining and substantiating the theoretical, normative and applicative activity of the analytical activity aimed at investigating and preventing corruption offenses, conceptualizing and characterizing it, defining and standardizing the notions and terms related to the field, as well as identifying and promoting analytical methods, techniques and products in order to detect, research and prevent acts of corruption.

Theoretical significance: the paper presents a scientific and methodological source necessary for the local doctrine and scientific support for further development and improvement of the concept of criminal intelligence analysis in the activity of the law enforcement agencies.

The applicative value of the paper consists in the theoretical and normative approach of the regulatory aspects of the analytical activity in preventing and combating corruption offenses and can be useful to law enforcement officials.

Implementation of scientific results. The conclusions and solutions presented by the author can be useful in developing specialized courses, strategies for development and the theoretical basis of the criminal analysis model of law enforcement agencies.

Аннотация

Талмач Франческо «Аналитическая деятельность как инструмент предотвращения и борьбы с коррупционными преступлениями». Диссертация на соискание ученой степени доктора права. Докторская школа права, политических и административных наук USPEE «С. Stere» - ASEM, Кишинэу, 2022 год

Структура работы: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиография 198 названий, 9 фигур, 174 страниц основного текста, 1 приложение, заявление об ответственности, резюме автора. Результаты исследования были представлены в 10 научных работах.

Ключевые слова: аналитическая деятельность, оперативный анализ, криминальный анализ, преступление, коррупция, расследование, борьба, предупреждение

Область исследования: криминалистика, специальная розыскная деятельность

Целью исследования является разработка теоретико-прикладного обоснования и концептуализации аналитической деятельности в расследовании коррупционных преступлений.

Задачи исследования: выявление доктринальных подходов, исследование правового характера аналитической деятельности в процессе противодействия коррупции; определение элементов криминалистической характеристики и криминалистической модели коррупционных преступлений и их значимости в криминальном анализе; определение методов, видов и форм анализа коррупции; определение программного обеспечения и источников информации в анализе коррупции; изучение научных подходов к процессу и результатам криминального анализа; формулирование выводов и рекомендаций.

Научная новизна и оригинальность исследования определяется тем, что данная работа является первой попыткой в исследовании концепции аналитической деятельности в расследовании коррупционных преступлений. Научная новизна исследования заключается в: раскрытии сущности аналитической деятельности в расследовании коррупционных преступлений; определении особенностей элементов криминалистической характеристики и модели коррупционного преступления в контексте криминального анализа; изучении инструментов и роли аналитической деятельности в противодействии коррупции; анализе методов и видов криминального анализа, источников информации и программного обеспечения в расследовании коррупционных преступлений; определении основных алгоритмов, результатов криминального анализа и целей развития аналитической деятельности в расследовании коррупционных преступлений.

Полученные результаты отражены в основных научных тезисах выдвигаемых для защиты и в **решенном важном научном вопросе**, заключающейся в определении и обосновании теоретико-нормативной и прикладной деятельности аналитической деятельности в расследовании коррупционных преступлений, концептуализации и характеристики определений и стандартизации понятий и терминов, а также в выявлении аналитических методов для расследования и предупреждения коррупции.

Теоретическое значение. Работа представляет собой научно-методологический источник, необходимый национальной доктрине и является научной поддержкой в дальнейшей разработке и совершенствования концепции анализа информации криминального характера в деятельности правоохранительных органов.

Прикладное значение работы заключается в теоретическо-нормативном подходе к аспектам аналитической деятельности в области предупреждения коррупционных преступлений и борьбы с ними.

Внедрение научных результатов. Выводы и решения, представленные автором, могут быть полезны при разработке специализированных курсов, стратегии развития и концептуальных основ национальной модели анализа информации криминального характера правоохранительных органов.

TALMACI, FRANCISCO

**ACTIVITATEA ANALITICĂ CA INSTRUMENT DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A
INFRAȚIUNILOR DE CORUPȚIE**

**SPECIALITATEA 554.04 - CRIMINALISTICĂ, EXPERTIZĂ JUDICIARĂ,
INVESTIGAȚII OPERATIVE**

Rezumatul tezei de doctor

Aprobat spre tipar: 18.01.2022
Hârtie ofset. Tipar ofset.
Coli de tipar:

Formatul hârtiei 60x84 1/16
Tirajul 25 ex
Comanda nr.:

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene
„C. Stere”
mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200